

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГЕОТЕХНІЧНОЇ МЕХАНІКИ
ім. М.С. Полякова

Геотехнічна механіка
Геотехническая механика
Geo-Technical Mechanics

МІЖВІДОМЧИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Головний редактор академік НАН України А.Ф. Булат

Збірник заснований в 1993 році

Випуск 119

Дніпропетровськ • 2014

УДК 622.02 : 539.3

Затверджено до друку Вченю Радою Інституту геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України (протокол № 19 від 25.12.2014 року).

Редакційна колегія:

головний редактор –	академік НАН України <i>A.Ф. Булат</i> ;
заступники головного редактора –	чл.-кор. НАН України <i>O.I. Волошин</i> ;
	д-р техн. наук <i>O.P. Круковський</i> ;
відповідальний секретар –	д-р техн. наук <i>B.G. Шевченко</i> .

Члени редакційної колегії:

д-р геол. наук *В.А. Баранов*; д-р геол. наук *К.А. Безручко*; д-р техн. наук *Б.О. Блюсс*; д-р техн. наук *Л.М. Васильєв*; академік НАН України, д-р геол.-мінерал. наук *П.Ф. Гожик* (Інститут геологічних наук НАН України, директор інституту); д-р техн. наук *В.І. Дирда*; чл.-кор. НАН України *Е.І. Єфремов*; д-р техн. наук *Є.С. Лапшин*; д-р техн. наук *С.П. Мінєєв*; д-р техн. наук *В.П. Надутий*; д-р техн. наук *Т.А. Паламарчук*; д-р геол. наук *Л.І. Пимоненко*; д-р геол. наук *В.Ф. Приходченко* (Державний ВНЗ «Національний гірничий університет» МОН України, зав. кафедри геології та розвідки родовищ корисних копалин); д-р геол. наук *В.С. Савчук* (Державний ВНЗ «Національний гірничий університет» МОН України, професор кафедри геології та розвідки родовищ корисних копалин); д-р техн. наук *Є.В. Семененко*; д-р техн. наук *С.І. Скіпчка*; д-р техн. наук *К.К. Софійський*; д-р техн. наук *М.С. Четверик*; д-р техн. наук *Г.О. Шевченко*; д-р техн. наук *А.О. Яланський*.

Іноземні члени редакційної колегії:

д-р техн. наук *С.Д. Вікторов* (Інститут проблем комплексного освоєння надр Російської академії наук, Російська Федерація); д-р геол.-мін. наук *Б.І. Журбицький* (Всеросійський науково-дослідний геологорозвідувальний інститут вугільних родовищ, Російська Федерація), д-р техн. наук *Ю.П. Морозов* (Федеральна державна бюджетна освітня установа вищої професійної освіти Уральський державний гірничий університет, Російська Федерація), д-р техн. наук *Л.С. Шамганова* (Інститут гірникої справи ім. Д.А. Кунаєва Національної академії наук Республіки Казахстан, Республіка Казахстан.)

Редактор видання (Print) д-р техн. наук *Т.В. Бунько*
Редактор видання (Online) канд. техн. наук *І.М. Слащов*

У збірнику представлено результати наукових досліджень у галузі механіки машин, процесів переробки мінеральної сировини, механіки вибуху, рудникової аерогазодинаміки, механіки гірських порід, геології корисних копалин, охорони праці та навколошнього середовища гірничодобувних підприємств.

Для наукових працівників, аспірантів та студентів старших курсів вищих учибових закладів.

Адреса веб-сторінки збірника: www.geotm.dp.ua

Рецензенти: Б.О. Блюсс, д-р техн. наук, професор
                          В.П. Франчук, д-р техн. наук, професор

СОДЕРЖАНИЕ
CONTENTS

1	БУЛАТ А.Ф., Г. В. КИРИК Г.В., ШЕВЧЕНКО В.Г. Комплексное решение проблем безопасности при разработке месторождений углеводородов с применением компрессорного оборудования BULAT A.F., KIRIK G.V., SHEVCHENKO V.G. Integrated solutions for the safe-time deposits processing hydrocarbons using compressor equipment	3
2	БУЛАТ А.Ф., НАДУТЬЙ В.Л., МАЛАНЧУК Е.З. Результаты исследований эффективности использования электрического поля для получения медного концентраты из базальта BULAT A.F., NADUTYY V.P., MALANCHUK Ye.Z. Results of researches of efficiency of electrical field use for production copper concentrate from basalt	14
3	СКИПОЧКА С. И., СЕРГИЕНКО В. Н., ВОЙТОВИЧ Т. Г. Моделирование потери устойчивости гекомпозитных конструкций в породах с блочной структурой SKIPOCHKA S. I., SERGIENKO V. N., VOJTOVICH T. G., Modeling stability loss geocomposite construction in the rocks block-structured	22
4	KLYUSHNIK V.G., OSENNIJ V. Ya. Research of transient performance in electric systems of mine plasmas equipment КЛЮШНИК В.Г., ОСЕННИЙ В.Я. Исследование переходных характеристик плазменного оборудования в шахтных электрических системах	34
5	ВОЛОШИН А.И., ПОНОМАРЕНКО С.Н., ГУБЕНКО Д.И. Контроль герметичности шахтных трубопроводов сжатого воздуха по методу фиксированных объемов VOLOSHIN A.I., PONOMARENKO S.N., GUBENKO D.I. Leakage monitoring of compressed air mine pipe-lines according to the fixed volumes method	42
6	СЕМЕНЕНКО Е.В., ЛАПШИН Е.С., КИРИЧКО С.Н. Обоснования параметров складирования пастообразных отходов обогащения в естественных хранилищах отходов SEMENENKO E.V., LAPSHIN E.S., KIRICHKO S.N. Substantiation of parameters of stocking of paste-like cleaning rejects into natural waste storage	53
7	НАДУТЬЙ В.П., СУХАРЕВ В.В., КОСТЫРЯ С.Н. Обоснование эффективности использования комплексного обезвоживания мелкой влажной горной массы NADUTYY V.P., SUKHARYEV V.V., KOSTYRYA S.V. Substantiation of the effectiveness of a complex dewatering of small wet mined rock	63
8	НАДУТЬЙ В.П., ЯГНЮКОВ В.Ф., ЯГНЮКОВА И.В. Условия периодичности вибруударного режима валкового вибрационного классификатора с ударными элементами NADUTYY V.P., IAGNIUKOV V.F., IAGNIUKOVA I.V. Periodicity conditions of vibroimpact mode of the roller vibrating classifier with the impactors	70

- 9 СКИПОЧКА С.И., СЕРГІЕНКО В.Н.
Апаратура «ШВК-1» для виброакустического контроля состояния массива
SKIPOCHKA S.I., SERGIENKO V.N.
The «ШВК-1» equipment for vibro-acoustic control of the condition of the mas-
sif 79
- 10 БУНЬКО Т.В., КОКОУЛИН И.Е., ЖАЛИЛОВ А.Ш., БОКИЙ А.В.
Совершенствование метода расчета реконфигурируемых шахтных вентиля-
ционных систем с использованием параллельных вычислений
BUNKO T.V., KOKOULIN I.Ye., ZHALILOV A.Sh., BOKIJ A.B.
Perfection of method calculation of rekonfigurated mine ventilanion systems
with the use of parallel calculations 87
- 11 КРУКОВСКАЯ В.В.
Влияние глубины внедрения в выбросоопасную зону на протекание газоди-
намических процессов вблизи тектонического нарушения
KRUKOVSKAYA V.V.
Influence of penetration depth in outburst danger zone on the gas-dynamic proc-
esses near tectonic displacement 100
- 12 МИНЕЕВ С.П., ПОТАПЕНКО А.А., МОИСЕЕНКО П.Ю.
Влияние поверхностно-активных веществ (ПАВ) на процесс гидравлическо-
го воздействия на угольный пласт в режиме рыхления
MINEEV S.P., POTAPENKO A.A., MOISEENKJ P.Yu.
Impact of surfactants on the process of hydraulic action on the coal seam in con-
ditions of the rock loosening 112
- 13 КИРИЯ Р.В.
Определение энергетической эффективности систем подземного конвейер-
ного транспорта угольных шахт
KIRIYA R.V.
Determination of power efficiency of systems of underground conveyer transport
of coal mines 125
- 14 ЕЛИСЕЕВ В.И., ЛУЦЕНКО В.И.
Mathematical model of sucrose solution nucleate boiling
ELISEEV V.I., LUTSENKO V.I.
Математическая модель пузырькового кипения раствора сахара 136
- 15 ПАЛАМАРЧУК Т.А., ЯЛАНСКИЙ А.А., БОБРО Н.Т., СЕЛЕЗНЕВ А.М.
Особенности механических теорий прочности композиционных материалов
PALAMARCHUK T. A., YALANCKIY A. A., BOBRO N. T.,
SELEZNEV A. M.
Features of mechanical strength theories of composition materials 145
- 16 ИЛЬИН С.Р., РАДЧЕНКО В.К., АДОРСКАЯ Л.Г., САМУСЯ С.В. ,
ИЛЬИНА И.С., ИЛЬИНА С.С.
Обеспечение безопасности работы шахтных подъемов в стволах при слож-
ных горно-геологических и горнотехнических условиях
ILJIN S.R., RADCHENKO V.K., ADORSKAYA L.G., SAMUSYA S.V.,
ILJINA I.S., ILJINA S.S.
Providing of mining hoists safety work in safts at difficult geologic and techno-
logic conditions 157

17	ВИТУШКО О.В., ДЗЮБА С.В., КОВАЛЬ Н.В. Разработка методов расчета параметров процессов гидротранспортирования в подземных гидротехнических системах VITUSHKO O.V., DZIUBA S.V., KOVAL N.V. Development of calculation methods of process parameters at hydrotransportation in underground hydrotechnical systems	186
178	МЕДВЕДЕВА О.А. Классификация этапов эксплуатации хвостохранилищ горнобогатительных комбинатов MEDVEDEVA O.A. Classification of operational phases of waste storages of ore-dressing and processing enterprises	198
19	ГАВРИЛОВ В.И. Обоснование геотехнологического коэффициента гидродинамического воздействия на напряженный горный массив Gavrylov V.I. Validation of geotechnologic coefficient of hydrodynamic impact on pre-stressed rock massif	208
20	БОНДАРЕНКО В.И., КОВАЛЕВСКАЯ И.А., ВИВЧАРЕНКО А.В., СВИСТУН Р.Н., МАЛЫХИН А.В. Расчет параметров рамно-анкерной крепи выемочных выработок BONDARENKO V.I., KOVALEVSKAYA I.A., VIVCHARENKO A.V., SVISTUN R.N., MALYKHIN A.V. Calculation of frame-anchoring workings	213
21	ЗВОНАРЕВ И.Е., ИВАНОВ С.Л., ФОКИН А.С., ШИШЛЯННИКОВ Д.И., ГРИШИНА И.О. Определение остаточного ресурса механических передач горных машин по-средством измерения поверхностной твердости металла в областях повышенного износа деталей ZVONARYOV I.Y., IVANOV S.L., FOKIN A.S., SHISHLYANNIKOV D.I., GRISHINA I.O. Determination of residual life of mechanical gears mining machines by measuring the surface hardness of the metal in areas of high wear and tear	227
22	КОПТОВЕЦ А.Н. Идентификация состояния тормоза шахтных локомотивов в условиях структурной неопределенности КОПТОВЕЦ А.Н. Identification of mine locomotive brake state in terms of structural uncertainty	241
23	НОВИКОВ А.О., ГЛАДКИЙ С.Ю. Математическая модель напряженно-деформированного состояния пород кровли монтажного ходка, армированных анкерами NOVIKOV A.O., GLADKIY S.Y. Mathematical mode of deformation state of roof rock in workings, tip by anchors	247
24	ПУСТОВОЙ Д.С. Теоретичний аналіз електроіонізаційних способів очищення атмосфери від високодисперсною пилу PUSTOVOY D.S. Theoretical analysis of electro-ionizations methods of cleaning of atmosphere from high-dispersed dust	263

- 25 БЕЗРУЧКО К.А., ТИХОНОВ О.А., КУЗНЕЦОВА Л.Д.
Видобуток вугільного метану техногенних колекторів на прикладі шахти ім.
В.М. Бажанова
BEZRUCHKO K. A., TIKHONOV O. A., KUZNETSOVA L.D.
Extraction coal bed methane technogenic collectors on the example mine V.M.
Bazhanov 271
- 26 ЯЛАНСКІЙ А.А., САПУНОВА И.А., СЛАЩЕВ А.И., НОВІКОВ Л.А.
Обоснование исходных параметров для моделирования геомеханических
процессов в задачах оценки безопасности поддержания горных выработок
YALANSKIY A.A., SAPUNOVA I.O., SLASHCHOV A.I., M.S (Tech.),
NOVIKOV L.A.
Justification of the initial parameters for geomechanical processes modeling in
problems of safety assessment of mine workings maintenance 282
- 27 ШЕВЧЕНКО В.Г., ЗАЙЦЕВ М.С. Научно-методическое обеспечение безо-
пасной эксплуатации горнотехнических объектов на основе применения
средств оперативного визуального контроля
SHEVCHENKO V.G., ZAITSEV M.S., Scientific and methodological support
safe use of mining on the basis of the use of funds operations visual control 311